herpy

DRZEWOŁAZY

## Cordillera Azul Poison Frog

# *Ameerega rubriventris*

*Ameerega rubriventris* to mały, ciemny drzewołaz o długości 21-25 mm, z jasnymi paskami po bokach i czerwono- lub pomarańczowo-czarnym, marmurkowym brzuchem. Występuje wyłącznie w lasach Cordillera Azul w środkowym Peru i jest zagrożony. Gatunek rzadko trafia do hodowli, a wiedza o jego utrzymaniu jest skąpa.

Rodzina: Dendrobatidae  Dawna nazwa: *Epipedobates rubriventris*

### NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

#### ZWIERZĘ

| | |
|---|---|
| Wielkość dorosłego osobnika | **21-25 mm**<br>długość od pyska do kloaki |
| Długość życia | **10-15 lat** |
| Aktywność | **Za dnia** |
| Tryb życia | **Naziemny** |
| Środowisko | **Las deszczowy** |
| Toksyny skórne na wolności | **Słabe** |
| Toksyny skórne w niewoli | **Brak**<br>Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny |
| Trudność | **Średnio zaawansowany** |

#### HODOWLA

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **50 × 50 × 50 cm**<br>D × S × W dla 2 dorosłych osobników |
| Temperatura w dzień | **25-28 °C** |
| Temperatura w nocy | **21-25 °C** |
| Wilgotność | **70-100%** |
| Woda | **Miska z wodą**<br>głębokość 1-2 cm |
| UVB | **Opcjonalne**<br>Strefa Fergusona 1 |
| Pokarm | **Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)** |
| Utrzymanie | **W parach** |

#### ROZMNAŻANIE

| | |
|---|---|
| Rozmnażanie | **Jajorodny** |
| Rozwój | **Kijanki noszone do wody** |
| Miejsce składania jaj | **Na ziemi** |
| Liczba jaj w zniesieniu | **4-16** |
| Czas do wyklucia | **10-22 dni** |
| Okres larwalny | **70-90 dni**<br>od wyklucia do metamorfozy |
| Pokarm larw | **Glony i rośliny i gotowa karma** |
| Opieka nad potomstwem | **Pilnuje jaj i nosi kijanki** |

#### OCHRONA I FORMALNOŚCI

| | |
|---|---|
| CITES | **Załącznik II** |
| IUCN | **Zagrożony (EN)** |

## O gatunku

*Ameerega rubriventris* to mały drzewołaz o długości 21-25 mm od pyska do kloaki. Samce są nieco mniejsze od samic i jest to jedyna opisana różnica płciowa. Grzbiet jest ciemny, czarnobrązowy, u niektórych osobników marmurkowy, z kremowymi lub miedzianymi paskami wzdłuż boków i kremowym lub różowym paskiem wargowym, który może być przerwany. Nad pachami, w pachwinach i na goleniach znajdują się żółte plamy, a brzuch pokrywa czerwono-czarny lub pomarańczowo-czarny siateczkowaty wzór. Kończyny są szare do brązowych. Skóra na grzbiecie i tylnych nogach jest ziarnista. Gatunek nie ma zębów.

*A. rubriventris* został opisany w 1997 roku jako *Epipedobates rubriventris* i przez pewien czas uznawano go za podgatunek *Ameerega hahneli*. Obecnie należy do rodzaju *Ameerega*.

W naturze skóra zawiera toksyny, które żaba pozyskuje z pożywienia; nie udokumentowano, jak toksyczny jest właśnie ten gatunek. Zwierzęta karmione owadami hodowlanymi nie są toksyczne. Mimo to unikaj kontaktu ze skórą i myj ręce po pracy w terrarium.

## Występowanie i środowisko

*Ameerega rubriventris* jest znany tylko z niewielkiego obszaru w środkowym Peru: z lasów pasma górskiego Cordillera Azul w regionie Ucayali, między innymi w okolicach Boquerón del Padre Abad, oraz z jednego stanowiska w sąsiednim regionie Huánuco. Gatunek występuje na wysokości od około 300 do 1000 m n.p.m., a część jego zasięgu leży w Parku Narodowym Cordillera Azul.

> **Naturalny zasięg:** Peru.

### ŚRODOWISKO

*Ameerega rubriventris* żyje w ściółce na dnie gęstego, wilgotnego lasu, zarówno pierwotnego, jak i wtórnego, na niższych stokach gór. Klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok, deszcz pada przez większość czasu, a noce są o kilka stopni chłodniejsze od dni.

Samica składa jaja na ziemi, a samiec po wykluciu przenosi kijanki do wody. Zagrożeniem jest wylesianie pod pozyskanie drewna, rolnictwo na własne potrzeby, wypas bydła i plantacje drzew ozdobnych. Zdarza się nielegalny odłów do handlu, ale nie uważa się go za główne zagrożenie. IUCN klasyfikuje gatunek jako zagrożony, a w Peru jest on pod ochroną.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

## Hodowla

### TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Ameerega rubriventris* jest skąpa. Klimat w lasach górskich Cordillera Azul jest ciepły i wilgotny przez cały rok, a gatunek utrzymuje się tak jak inne małe *Ameerega* ze ściółki lasu deszczowego. *Ameerega hahneli*, do którego dawniej zaliczano ten gatunek, oraz równie mały *Ameerega bilinguis* mają takie same wymagania.

Para potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 50 × 50 × 50 cm (długość × szerokość × wysokość). Gatunek żyje na ziemi, ale chętnie się wspina, więc urządź terrarium na kilku poziomach z korzeniami, gałęziami i korą korkową. Instalacja deszczowa i wytwornica mgły ułatwiają utrzymanie klimatu. Drzwi z przodu i pas wentylacyjny u góry zapewniają wymianę powietrza bez wysuszania terrarium.

Urządź je na wzór dna lasu: na spodzie warstwa drenażowa, nad nią wilgotne, luźne podłoże z włókna kokosowego i ziemi liściowej oraz gruba warstwa liści. Rozłóż korę, rurki korkowe i korzenie, tak aby było wiele kryjówek, i posadź paprocie oraz rośliny o szerokich liściach. Skoczogonki i małe równonogi utrzymują podłoże w czystości i są dodatkowym pokarmem.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

### TEMPERATURA

Temperatura w dzień wynosi 25-28 °C, a w nocy obniża się ją o 3-4 stopnie do 21-25 °C. W ciągu roku temperatura waha się tylko o 1-2 stopnie, a zimowanie nie jest potrzebne.

Długotrwała temperatura powyżej 28 °C obciąża żaby, a terrarium w bezpośrednim słońcu może w ciągu kilku godzin nagrzać się do śmiertelnej temperatury. Ustaw terrarium z dala od słońca i mierz temperaturę na dole, przy podłożu. Jeśli w pomieszczeniu jest zimno, mata grzewcza na bocznej ściance terrarium może podnieść temperaturę.

### WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 70-80 % w dzień i blisko 100 % rano i wieczorem, najlepiej z mgłą. Instalacja deszczowa lub wytwornica mgły sterowana programatorem to ułatwia; w przeciwnym razie zraszaj dokładnie rano i wieczorem. Podłoże i ściółka mają być wilgotne, ale nie mokre, a powierzchnia może między zraszaniami lekko przeschnąć, bo stojące, nasycone powietrze sprzyja grzybom i problemom skórnym.

Używaj deszczówki, wody z odwróconej osmozy lub odchlorowanej wody bez dodatków.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

### WODA I JAKOŚĆ WODY

Wystarczy płytka miska z 1-2 cm wody, do której łatwo wejść i z której łatwo wyjść. Używaj deszczówki, wody z odwróconej osmozy lub odchlorowanej wody z kranu i wymieniaj wodę co drugi dzień, aby nie gromadziły się bakterie. Płazy wchłaniają wodę i substancje przez skórę, więc czyść miskę bez mydła i dobrze ją płucz.

### OŚWIETLENIE I UVB

Oświetlenie ma przede wszystkim służyć roślinom: lampa LED do wzrostu roślin przez 10-12 godzin dziennie i wyraźna noc. UVB nie jest niezbędne dla drzewołazów; słaba lampa UVB (strefa Fergusona 1) jest opcjonalna. Zapewnij żabom zarówno jasne, jak i zacienione miejsca.

Czytaj więcej: Światło i UVB

### ŻYWIENIE

Żaby zjadają małe żywe stawonogi: muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*, a dorosłym także *D. hydei*), skoczogonki, mikroświerszcze, małe równonogi i przesiany plankton łąkowy. Gatunek jest mały, więc najważniejsze są najmniejsze owady karmowe. Dorosłe osobniki karm trzy-cztery razy w tygodniu taką ilością, jaką zjedzą w krótkim czasie; młode karm codziennie. Przy każdym karmieniu oprószaj owady wapniem, a raz lub dwa razy w tygodniu suplementem witaminowo-mineralnym.

Usuwaj martwe i niezjedzone owady, aby nie zaatakował ich grzyb.

### ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

*Ameerega rubriventris* jest aktywny w dzień i przebywa na dnie lasu, ale chętnie się wspina. Samiec nawołuje ptasim piskiem, najczęściej 2-3 krótkimi gwizdami z rzędu. Rodzaj jest terytorialny, a samce nawołują ze stałych miejsc, dlatego para to najbezpieczniejszy sposób utrzymania; kilka samców razem może prowadzić do stresu i walk, zwłaszcza w małym terrarium.

Żab nie należy brać do ręki. Skóra jest delikatna, a kontakt ze skórą człowieka może im zaszkodzić. Podczas sprzątania przenosi się je czystym, zwilżonym plastikowym pojemnikiem.

## Rozmnażanie

### DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce są nieco mniejsze od samic, a to samiec nawołuje. Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany. Parę najlepiej uzyskać, odchowując razem kilka młodych i wybierając nawołującego samca oraz większą samicę.

### GODY I KOPULACJA

Rozród nie został szczegółowo opisany dla *A. rubriventris*. W obrębie rodzaju wywołuje go deszcz: tydzień nieco słabszego zraszania, a po nim intensywny deszcz naśladuje porę deszczową. Samiec nawołuje, zwabia samicę w ukryte miejsce, a para składa jaja na lądzie.

### JAJA I KIJANKI

Samica składa jaja na ziemi, a samiec po wykluciu przenosi kijanki do wody. Liczba jaj i czas rozwoju nie są udokumentowane dla tego gatunku; dane zapożyczono od *Ameerega bilinguis*, który ma tę samą wielkość: 4-16 jaj w zniesieniu. Jaja składane są w wilgotnej kryjówce, np. w pojemniku po kliszy lub na szalce Petriego pod łupiną kokosa. Dla kijanek musi być przygotowana mała miseczka z wodą.

Kijanki można odchowywać osobno w małych pojemnikach z deszczówką lub wodą z odwróconej osmozy. Karmi się je glonami, pokarmem w płatkach i rozmiękczonym pokarmem roślinnym, a wodę wymienia co trzeci dzień.

### METAMORFOZA

Wyklucie następuje po 10-22 dniach, a kijanki przechodzą metamorfozę po 70-90 dniach (dane zapożyczone od *Ameerega bilinguis*). Gdy pojawią się przednie kończyny, woda powinna być płytka i musi być łatwy dostęp do wilgotnego lądu. W trakcie przeobrażenia żaby przestają jeść i żyją z zapasów zgromadzonych w ogonie.

### ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są bardzo małe i potrzebują maleńkich owadów karmowych: skoczogonków i najmniejszych muszek owocowych. Karm je codziennie, oprószaj pokarm wapniem i witaminami i utrzymuj wysoką wilgotność. Zapewnij im mnóstwo kryjówek w małym terrarium odchowowym, dopóki nie urosną na tyle, by łączyć je w pary.

## Zdrowie i częste błędy

Nie ma wiedzy o chorobach specyficznych dla *Ameerega rubriventris*, więc poniższe rady są ogólne dla drzewołazów:

- Infekcje skórne i grzybicze wynikają ze stojącego, nasyconego powietrza i brudnego podłoża. Zadbaj o wentylację i świeże liście.
- Przegrzanie szybko prowadzi do śmierci. Utrzymuj w terrarium temperaturę poniżej 28 °C.
- Niedobór wapnia i witamin powoduje deformacje szczęk i osłabienie kończyn. Oprószaj pokarm przy każdym karmieniu.
- Pasożyty (np. nicienie) wymagają wizyty u weterynarza znającego się na płazach.
- Zwierzęta bez apetytu, ospałe lub z wychudzoną tylną częścią ciała powinien zbadać weterynarz.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

### Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.